

Oponentský posudek bakalářské práce

Název práce: Helen Parkhurstová a její vliv na vývoj pedagogického myšlení

Autor práce: Anežka Hájková

Obor studia: Pedagogika volného času

Posudek vypracoval: Mgr. Veronika Iňová

Datum: 7. 5. 2018

V úvodu své bakalářské práce vystihuje studentka Anežka Hájková téma a svůj záměr přiblížit zde osobnost a dílo americké pedagožky Helen Parkhurstové, společně s popisem toho, jak daltonský plán, který Parkhurstová vytvořila, ovlivnil celosvětový vývoj pedagogického myšlení. Tyto stanovené cíle pak studentka sleduje v následujících kapitolách, kde je dále vhodně rozpracovává v souladu s použitou literaturou. Vychází přitom také ze zahraničních pramenů, včetně původní monografie Helen Parkhurstové *Education on the Dalton Plan*, která dodnes tvoří jedno ze zásadních děl reformní pedagogiky. Samotný daltonský plán pak studentka vystavuje srovnání s dalšími reformními přístupy, které se v první polovině 20. století objevily. Přínos tohoto směru však neponechává pouze v dějinách pedagogického myšlení, ale pokouší se v něm najít také paralely k současnosti, zejména v kontextu pedagogiky volného času a zájmového vzdělávání.

Jazyková a formální úroveň práce

Celková struktura práce má charakter spíše teoretického pojednání. Její rozsah a počet stran odpovídá pro bakalářské práce stanovenému rozsahu 30 normostran vlastního textu. Je napsána srozumitelným, odborným a zároveň čtenářsky poutavým stylem. Studentka pro odkazování na použité zdroje používá metodu průběžných poznámek vkládaných přímo do textu, jimiž odkazuje na příslušné bibliografické údaje, uvedené v seznamu použitých zdrojů, a to v souladu s platnou Metodickou pomůckou ke zpracování závěrečných prací TF JU.

Pravopisné chyby či překlepy se vyskytují jen ojediněle (s. 14: na Kolumbijské Univerzitě, San Franciské školy; s. 31: v zemích výchovní Evropy; s. 32: jednoduší), podobně se zde objevují minimální chyby v interpunkci (např. s. 32: interpunkce souvětí v prvním odstavci „...podporovat moderní formy výuky, a zavádění nových výchovných postupů, ...“, zde také uvozovky až za odkazem). V textu se jenom občas vyskytují drobné stylistické nepřesnosti (např. s. 14: studovala „Emersonovo dílo“ či spíše „dílo R. W. Emersona“(?) a slovosled některých souvětí je poněkud nepřehledný (např. s. 33: „...vytvořili určitě pedagogické přístupy, které by mohlo být přínosné aplikovat i v dnešní době.“). U některých termínů by bylo na místě je v textu vyznačit uvozovkami nebo kurzivou (např. „laboratorní plán“, později „daltonský plán“). Je však nutné zdůraznit, že celkové vyznění práce je velice srozumitelné a přehledné.

Členění bakalářské práce na kapitoly a podkapitoly je přehledné a nabízí čtenáři příležitost nahlédnout do života Helen Parkhurstové, porozumět kontextu doby vzniku daltonského plánu i jeho vlivu na další pedagogické směřování. Některé názvy podkapitol (zejména ve třetím stupni členění, a to v podkapitolách: 2.4.1-3, 3.2.1-3, kde studentka uvádí pouze příjmení pedagogů a 3.3) jsou poněkud strohé a nenaznačují konkrétněji jejich obsah a záměr.

Obsahová stránka

Autorka v úvodu své práce správně formuluje cíle, kterými jsou „vysvětlit, na jakých principech stojí daltonský plán, čím se odlišuje od jiných pedagogických přístupů, které v této době současně s ním vznikaly, a jak Parkhurstová jeho vypracováním ovlivnila vývoj dalšího pedagogického myšlení nejen v USA.“ Všechny tyto cíle pak následně vystavuje teoretické analýze s použitím dostatečného množství české i zahraniční literatury. Vyzdvihují zde skutečnost, že zde autorka pracuje s celkem čtrnácti zahraničními (internetovými i literárními) zdroji, což výrazně převyšuje obvyklý standard bakalářských prací.

Úvodní slova jednotlivých kapitol jsou často velice stručná a některé informace, týkající se zejména struktury (organizace) výuky daltonského plánu se zde několikrát opakují. Namísto toho by zde bylo vhodnější ponechat větší prostor závěrečnému vyhodnocení.

V podkapitole 3.2 studentka zajímavě komparuje daltonský plán s dalšími významnými směry reformní pedagogiky počátku 20. století. Z toho pak vyplývá v závěru uvedený výsledek, kde studentka hlavní rozdíly daltonského plánu, v porovnání s ostatními reformními přístupy, nachází v individualizované výuce a ve spoluzodpovědnosti žáků, kterou jim Helen Parkhurstová, v rámci svého přístupu poskytuje.

Jako vědecky nejpřínosnější a nejzajímavější se mi jeví závěrečná 4. kapitola, kde autorka hodnotí a porovnává dílo Helen Parkhurstové s dnešními výchovně-vzdělávacími požadavky a edukačními podmínkami. V úvodu naznačené odhodlání zhodnotit „(...) možnosti šíření a uvádění daltonských myšlenek v praxi v současné době, zejména s ohledem na možnosti využití jeho principů v kontextu výchovy ve volném čase, resp. v zájmovém vzdělávání.“, se bohužel objevuje až ve stručném shrnutí v závěru práce. Domnívám se, že by bylo vhodnější pro tento celek vymezit zvláštní podkapitolu, neboť se jedná o velice zajímavou a v českém prostředí dosud téměř neprobádanou problematiku. Ta by si zasluhovala provedení rozsáhlejšího, zřejmě kvalitativního výzkumu, který však nelze provést pouze v rámci bakalářské práce. Autorka zde pro něj však nabízí mnoho zajímavých otázek a inspirativních podnětů. Za hlavní přínos této práce také považuji již výše uvedenou komparaci daltonského plánu s dalšími reformními pedagogickými přístupy a pro bakalářskou práci nadprůměrnou práci s použitými zahraničními zdroji.

Návrh otázek k obhajobě: 1. Jak se podle Vás v dnešním edukačním kontextu uplatňuje předpoklad Helen Parkhurstové, že „každý má v sobě touhu po vzdělání“? 2. Jak chtěla Parkhurstová zajistit motivaci a zájem žáků o učivo a vyvarovat se tak nevyrovnanosti v návycích a zodpovědnosti v plnění úkolů a cílů? 3. Skutečně je vzdělávání tím hlavním činitelem, který určuje veškeré dění ve společnosti? A pokud bychom s tímto předpokladem souhlasili, tak jakou roli v tom hraje „(...) hlavní důraz na rozvoj dovednosti učit se?“ Co jiného je podle Vás u žáků dnes potřeba rozvíjet? 4. Když měli žáci u Helen Parkhurstové „možnost pracovat s různými zdroji“, tak jaké zdroje informací by k samostatné činnosti žáků Parkhurstová zvolila dnes?

Jedná se o velice zdařilou práci, která jen s drobnými připomínkami, splňuje a v některých ohledech dokonce převyšuje všechny uvedené náležitosti, kladené na zpracování bakalářské práce. Tuto bakalářskou práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji hodnocení známkou **výborně**.